

Pirkanmaan hyvinvointialue
PL 272, 33101 Tampere
pirha.fi

Lausunto
8.7.2026

Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunnan lausunto talousarvion 2027 tavoite-esityksistä

Tärkeintä ihminen

Valiokunta pitää ikäihmisten kotona asumisen tavoitetta tärkeänä, mutta korostaa, että huonokuntoisten yksin asuminen voi lisätä arjen läheltä piti -tilanteita ja vaaroja. Siksi on varmistettava, että tilanteita seurataan ja kirjataan systemaattisesti, ja että niiden yhteys laajempaan turvallisuuskokonaisuuteen tunnistetaan. Asukkaiden turvallisuustyössä myös päihteiden käyttö ja väkivallan ehkäisy tulee huomioida nykyistä vahvemmin.

Alueellinen turvallisuuskysely on kannatettava. Tuloksista pyydetään laatimaan valiokunnalle kooste, jossa esitetään tunnistetut ilmiöt ja niiden pohjalta ehdotettavat toimenpiteet. Kärjen 1 kohdan 4 kirjaus ”Toimintamme luo turvallisuutta. Ennakoimme ja varaudumme toimintaympäristön muutoksiin” on keskeinen ja siihen on panostettava myös laajemmassa mittakaavassa.

Työtapaturmien vähentämisessä tavoitetasoa tulisi kiristää nollatavoitteeksi erityisesti väkivaltatilanteissa. Rakennusteollisuuden kokemukset osoittavat, että konkreettiset tavoitteet ja riittävät resurssit voivat vähentää tapaturmia. Vastaavaa kunnianhimoa tarvitaan myös hyvinvointialueen työturvallisuuteen.

Vaikuttavat palvelut

Kohdassa 2 on syytä arvioida pientalojen itsearviointilomakkeiden vaikuttavuutta, koska uutisoinnin perusteella tulipalojen määrä vaikuttaa kasvaneen. Itsearviointi on laajasti käytetty menetelmä, jonka tavoitteena on lisätä asukkaiden ymmärrystä oman elinympäristönsä riskeistä. Asukas tuntee kotinsa riskit parhaiten ja vastaa niiden korjaamisesta, vaikka osa toivoisi viranomaistarkastuksia. Keskeistä on vahvistaa asukkaiden omaa kykyä arvioida ja parantaa turvallisuutta.

Omaisuuksivahinkojen vähenemistä koskevassa kirjauksessa termi ”maastokasvustopalot” tulisi korvata vakiintuneella termillä ”maastopalot”.

Palokuolemat ovat olleet aiemmin esillä myös aluevaltuustossa. Pelastuslaitos seuraa onnettomuuskehitystä ja hyödyntää tunnistettuja ilmiöitä toiminnan kehittämisessä. Yli 65-vuotiaiden osuus palokuolemista kasvaa, mihin vaikuttaa myös huonokuntoisena kotona asuminen. Viime vuonna Suomessa tapahtui 50 palokuolemaa, joista Pirkanmaalla 3. Pienen määrän vuoksi yksityiskohtaista erittelyä ei tehdä. Suurin osa kotipalovaaroista liittyy ihmisen toimintaan, kuten huolimattomuuteen tai vahinkoihin.

Työikäisten sote-palveluissa tulee arvioida, onko riskinä ongelmien kasautuminen erityisesti työttömille.

Hyvinvoivat työntekijät

Hyvä työnantajakuva edellyttää, että Pirha näyttäytyy vakaana työnantajana. Toistuvat yt-neuvottelut lisäävät epävarmuutta, mikä heijastuu työhyvinvointiin ja sairauspoissaoloihin. Valiokunta kiinnittää huomiota myös henkilöstön turvallisuuden tunteeseen: esitetty taso on melko matala, eikä asiaa käsitelty materiaaleissa riittävästi.

Sairauspoissaolot ovat korkealla. Etätyötä tulisi lisätä tehtävissä, joissa se on mahdollista, ja poistaa käytännön esteitä, kuten laitteiden riittämättömyyttä. Tarvitaan myös kulttuurin muutos: etätyö voi parantaa työn tuloksia eikä lähtökohtaisesti heikennä tehokkuutta. Etätyön laajentamista voitaisiin kokeilla pilottiyksikössä. Opiskelijatytytyväisyyden osalta valiokunta kysyy, miksi tavoitteena ei ole 100 prosenttia.

Toimiva yhteistyö

Valiokunta pitää hyvinvointialueen innovaatiotoiminnan ja yhteistyön systemaattista koordinoitua, kehittämistä ja arviointia erittäin tärkeänä. Tutkimus- ja kehittämishankkeita tulee suunnata nykyistä vahvemmin käytännön sovelluksiin. Jos hyvinvointialue haluaa olla edelläkävijä, se tarvitsee rohkeita ja innovatiivisia toimintatapoja.

Yleiset huomiot

Useissa kohdissa tavoitteet on sidottu edelliseen vuoteen ilmauksilla kuten ”vähenee” tai ”paranee”. Tämä ei ole riittävän konkreettista. Tavoitteille tulee määritellä selkeät, itsenäiset ja numeeriset tavoitetasot, esimerkiksi prosenttiosuuksina tai kappalemäärinä. Tämä koskee kaikkia mittareita.

Mittareissa painottuu määrä, mutta palveluiden laadun mittaaminen puuttuu. Talousarviotavoitteisiin tarvitaan myös laatua kuvaavia mittareita.

Vammaisneuvoston näkökulmasta vammaispoliittinen ohjelma ei näy riittävästi strategiassa tai talousarviotavoitteissa. Kohtaamismalli on herättänyt kysymyksen siitä, miten yksilölliset tarpeet huomioidaan. Lapset ja nuoret on tunnistettu erityisryhmänä, mutta myös vammaisten henkilöiden tarpeet edellyttävät erillistä tarkastelua.

Palveluverkko puuttui esityksestä osittain, vaikka palvelutasopäätös ja palveluverkko ovat valiokunnan työn kannalta keskeisiä. Niiden tulisi näkyä vahvemmin. Jos tulevaisuudessa henkilöstöä tai toimipisteitä ei ole riittävästi, myös vuositavoitteet on arvioitava uudelleen.

Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunnan puolesta 8.7.2026

Roope Lehto, puheenjohtaja

Jocka Träskbäck, 1. varapuheenjohtaja

Janne Rauma, 2. varapuheenjohtaja